

ΘΕΑΤΡΟ

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Τζεμαλιγιέ» και «Νίτσα»

Υπάρχει κοινός παρονομαστής για τις δύο παραστάσεις, την «Τζεμαλιγιέ» της Κωνσταντίας Σωτηρίου από την Ομάδα «Σόλο για τρεις» σε σκηνοθεσία Μαρίας Μανναρίδου-Καρσερά και τη «Νίτσα» του Γιώργου Τριλλίδη από το «Fresh Target Theatre» σε σκηνοθεσία Πάρι Ερωτοκρίτου; Ένα από τα εξωτερικά κοινά σημεία είναι το συγκινητικό κατ' εμένα γεγονός ότι οι καινούργιοι χώροι, το Λέντρο και το Σπούτνικ, όπου ανεβαίνουν οι δύο παραστάσεις αντίστοιχα, σχηματίζουν τα βράδια το τρίγωνο των θεατρικών Βερμούδων στο οποίο χάνεται η ερήμωση που επικρατεί στη βιομηχανική περιοχή Καϊμακλίου την ημέρα. Τα δύο έργα όμως αντιστέκονται και σε μια άλλη ερημιά, εκείνη της ιστορικής λήθης, ανοίγουν δρόμο προς θέματα τα οποία δεν είχαν φωτιστεί θεατρικά, αντιμετωπίζουν θαρραλέα τα ταμπού που επικρατούσαν στην κυ-

πριακή θεατρογραφία. Αξιοσημείωτο, επίσης, είναι ότι και οι δύο συγγραφείς επιλέγουν ως ηρωίδες τους γυναικείες μορφές, που όχι τόσο σημάδεψαν όσο σηματοδεύτηκαν από την Ιστορία. Η Κωνσταντία Σωτηρίου επιλέγει μέσα από την ιστορία της Τουρκοκύπριας Τζεμαλιγιέ να αποδώσει ένα από τα πιο κομβικά σημεία της Ιστορίας. Μαζί με τη Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά μοιράζει τη δράση και τη σκηνή σε δύο μέρη. Στο ένα, το συλλογικό σχόλιο γίνεται στην κυπριακή διάλεκτο από Ελληνοκύπριες γυναικείες φωνές που εκφράζουν εξαιρετικά εύγλωττα το κλίμα της ιστορικής στιγμής του 1963 και τις σχέσεις των δύο κοινοτήτων. Στο άλλο, η Τζεμαλιγιέ τραβά τη δική της αφήγηση σ' ένα άκρως προσωπικό επίπεδο, σε κοινή πανελλήνια, σε ποιητικά διαφοροποιημένη αισθητική, βγαίνοντας έξω από τη ρεαλιστική ατμόσφαιρα. Έτσι υπογραμμίζεται η ανελέητη σύγκρουση της ατομικής μοίρας με τη σκληρή και άγρια ιστορική αναταραχή. Ο Γιώργος Τριλλίδης δημιουργώντας τη «Νίτσα» σώζει από την ομίχλη της λήθης και της αμφισβήτησης τη μνήμη της πραγματικής Νίτσας Χατζηγεωργίου. Όπως και η Κ. Σωτηρίου, βασίζεται σε μαρτυρίες και έρευνες και συμπάσχει παθιασμένα με την ηρωίδα του. Η οπτική γωνιά υπό την οποία είναι ιδωμένα τα ιστορικά γεγονότα είναι εκείνη της Νίτσας, μέσα από τα δικά της παθήματα και συναισθήματα αντικατοπτρίζονται οι πράξεις των άλλων, ακόμα και ο θάνατός της. Ο Πάρις Ερωτοκρίτου διασπά τη μορφή σε δύο εκδοχές, της νεαρής γεμάτης ενέργεια και της βασανισμένης, κυνηγημένης από ανθρώπους και φαντάσματα. Οι δύο όψεις χωρίζουν και σμίγουν δημιουργώντας ωφέλιμη σκηνική δραστηριότητα και συναισθηματική ένταση. Σπάνια ο απελευθερωτικός αγώνας παρουσιάζεται στην κυπριακή λογοτεχνία μέσα από το πρίσμα μιας προσωπικότητας, που μάλιστα δεν καρπώθηκε ούτε οφέλη εν ζωή, ούτε δόξες μετά τον θάνατο. Και τις δύο παραγωγές κοσμούν ωραίες υποκριτικές δουλειές γυναικών ηθοποιών.